

**PSYU08, Grundläggande psykoterapiutbildning på kognitiv
och beteendeariiktad grund - inriktning barn och ungdomar,
45 högskolepoäng**

*Basic Psychotherapeutical Course in Cognitive- Behavioral Therapy
- Focus Children and Adolescents, 45 credits*

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Styrelsen vid institutionen för psykologi 2020-03-13 att gälla från och med 2020-03-13, vårterminen 2020.

Allmänna uppgifter

Kursen ges som uppdragsutbildning.

Undervisningsspråk: Svenska

Moment på andra skandinaviska språk och engelska kan förekomma.

Huvudområde

Psykologi

Fördjupning

A1N, Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Kursens mål

För godkänt resultat på kursen ska kursdeltagaren:

Kunskap och förståelse

- Visa fördjupad kunskap om centrala teorier och metoder inom området för kognitiv- och beteendeariiktad terapi
- Visa kunskap om barns utvecklingsfaser, anknytningsmönster och hur dessa tas hänsyn till i behandlingsarbetet
- Visa kunskap om hur samhälls- och familjeförhållanden, inkluderande förekomst av psykisk ohälsa, missbruk och våld i nära relationer, påverkar det psykoterapeutiska arbetet
- Visa fördjupad kunskap om psykiska sjukdomars uppkomst och utveckling ur ett kognitivt-beteendeterapeutisk perspektiv

- Kunna redogöra för och kritiskt granska den vetenskapliga grund och den professionella kunskap som det psykoterapeutiska arbetet vilar på
- Visa kunskap om grundläggande forskningsmetodik inom området psykoterapi
- Visa fördjupad kunskap om och kunna redogöra för hantering av ansvarsfrågor i det psykoterapeutiska arbetet

Färdighet och förmåga

- Visa förmåga att omsätta sin kunskap om olika psykopatologiska tillstånd i behandlingsarbetet med barn och ungdomar samt deras familjer
- Visa förmåga att med handledning genomföra psykoterapeutiskt behandlingsarbete i kognitiv-beteendeariktad metod, med barn och ungdomar samt deras familjer, inkluderande fallformulering och behandlingsplanering
- Visa förmåga att tillgodogöra sig handledning på ett konstruktivt sätt
- Visa förmåga att utifrån fallbeskrivningar självständigt kunna göra psykoterapibedömningar samt diagnostiska bedömningar och upprätta behandlingsplaner utifrån aktuell vetenskaplig och professionell kunskap
- Visa förmåga att utifrån vedertagna utvärderings- och mätmetoder följa upp den psykoterapeutiska behandlingen
- Visa fördjupad förmåga till empati och interpersonell effektivitet i mötet med klienter.
- Visa förmåga att på ett professionellt, normmedvetet samt öppet och accepterande sätt kunna kommunicera rörande bedömning och behandling med barn i olika utvecklingsfaser samt deras familjer
- Visa förmåga att aktivt skapa och vidmakthålla en god professionell terapeutisk relation i mötet med en klient i psykoterapi, samt kunna identifiera och självständigt hantera svårigheter som kan uppstå i det terapeutiska samspelet
- Visa förmåga att konstruktivt samverka med andra för att lösa arbetsuppgifter i grupp
- Visa förmåga att självständigt tillämpa gällande lagar för yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område i linje med de etiska riktlinjer som omgärdar psykoterapeutisk behandling
- Visa förmåga att bedöma samt kommunicera eventuella behov av ytterligare utredning och/eller behandling med kollegor inom sjuk- och hälsovården
- Visa förmåga att följa kunskapsutvecklingen inom psykoterapiområdet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- Visa förmåga att kunna reflektera över hur normer samt samhälls- och familjeförhållanden påverkar barns, ungdomars och föräldrars livsbetingelser och vilken betydelse dessa förhållanden får för det psykoterapeutiska arbetet
- Visa förmåga att självständigt tillämpa ett professionellt och etiskt förhållningssätt i relation till klienter
- Visa förmåga att reflektera över sig själv i psykoterapeutrollen ur ett professionellt och etiskt perspektiv och vilken betydelse detta får i relation till klienter, deras familjer, andra närstående och andra yrkesgrupper
- Visa förmåga att aktivt och kritiskt reflektera över sina kunskaper och förmågor i det terapeutiska arbetet och självständigt bedöma när arbetet kräver handledning eller annan åtgärd
- Visa förmåga att kommunicera den egna professionella kunskapen till andra, professionella såväl som icke-professionella grupper

Kursens innehåll

Kursen syftar till att ge grundläggande teoretiska och praktiska kunskaper för psykoterapeutiskt arbete under handledning.

Kursen omfattar fem delkurser som delvis löper parallellt.

Delkurs 1: Kognitiv beteendeterapeutisk metod, 20 hp

Delkursen vilar på det kognitiva samt det inlärningspsykologiska paradigmet inom kognitiv-beteendeterapeutisk teoribildning och är integrerad med utvecklingspsykologiska perspektiv. Fokus ligger på behandling av mindre komplex psykopatologi utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv med beaktande av familjen och barnets kontext. Terapeutiska interventioner och förhållningssätt studeras och tränas. Den terapeutiska relationen samt olika skeenden i den terapeutiska processen belyses. Psykoterapeutiskt arbete med barn, ungdomar och deras familjer samt gruppbehandlingar studeras, diskuteras och övas. Delkursen belyser även samarbetsformer rörande vårdgrannar samt våld i nära relationer.

Delkurs 2: Psykopatologi, diagnostik och etiologi, 10 hp

Delkursen innehåller genomgång av centrala teorier och modeller inom kognitiv-beteendeterapi för att beskriva och förklara psykopatologi. Depressions- och ångesttillstånd samt utagerande och beteendestörningar studeras på ett fördjupat sätt. Kursen omfattar en fördjupning avseende psykiska sjukdomars uppkomst och utveckling, utifrån ett biologiskt, evolutionärt samt kognitivt och inlärningssteoretiskt perspektiv. Kursen omfattar därutöver en fördjupning rörande psykoterapibedömning av barn och ungdomar i sin kontext, där olika modeller för fallformulering studeras och tränas. Psykisk ohälsa belyses utifrån normkritiska och intersektionalitetsperspektiv.

Delkurs 3: Vetenskapsteori, behandlingsforskning och utvärderingsfrågor, 3 hp

Delkursen omfattar genomgång av grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp inkluderande kunskapsbegreppet. Relationen mellan vetenskaplig metodik, klinisk metodutveckling och utvärdering berörs. Förmågan att ta till sig vetenskapliga artiklar tränas och kunskapsläget inom psykoterapiforskningens område berörs översiktligt.

Delkurs 4: Lagstiftning, etik och journalföring, 2 hp

Delkursen behandlar lagar och etiska regler som styr klinisk verksamhet inkluderande psykoterapeutisk behandling, handledning och därtill relaterad dokumentation. Särskilt fokus ligger på hur dessa lagar, riktlinjer och regler relaterar behandling och journalföring. Även lagstiftning och etik relaterad till forskning berörs.

Delkurs 5: Handledning i grupp, 10 hp

Delkursen omfattar integrering av teori och metod genom att kursdeltagaren får hjälp att omsätta den teoretiska kunskap som tillhandahålls i övriga delkurser i det handledda klientarbetet. Färdigheter i praktisk tillämpning tränas och fördjupas.

Handledningen genomförs på minst två videoinspelade och fullständiga behandlingar. Handledningen sker i liten grupp och omfattar totalt 120 timmar. Därutöver krävs att kursdeltagaren redovisar två av terapifallen skriftligt i form av en behandlingsrapport.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier, grupparbeten och klientarbete under handledning. Därutöver ingår egenstudier där kursdeltagaren uppmuntras till aktivt och självständigt kunskapsinhämtande. Integrering av teoretiska och praktiska kunskaper betonas starkt under hela utbildningen. Det handledda klientarbetet ska genomföras under terminerna två till fyra och utan avbrott (undantag kan göras, enligt UHR:s riktlinjer, för exempelvis vård av barn, värnplikts- eller civilpliktstjänstgöring eller fackliga uppdrag). I de fall studieuppehåll måste genomföras mellan andra eller tredje terminen, måste studierna återupptas med start termin två.

Deltagande på seminarier och i handledningen är obligatorisk. Frånvaro vid enstaka tillfällen kompenseras i samråd med lärare och kursansvarig. För att bli godkänd på hela kursen krävs att samtliga tentamina och obligatoriska moment är godkända.

Kursens examination

Examination på delkurs 1-4 sker genom deltagande i seminarier och fullgörande av arbetsuppgifter, genom skriftliga och muntliga prov. Delkurs 5 examineras genom godkänt deltagande i handledning. Obligatorisk närvaro krävs därutöver på samtliga seminarier.

För delkurs 1-4 gäller att ett omtentamenstillfälle ska erbjudas i anslutning till det examinerade momentet. Vid underkännande två gånger på samma examination äger kursdeltagaren rätt till byte av examinator efter skriftlig begäran som ska ställas till institutionen. Om kursen ändras till innehåll och/eller litteratur kan examination ske enligt denna kursplan inom ett år efter ändringen. Därefter provas i varje enskilt fall om examination får göras enligt den äldre kursplanen. Om kursen helt upphör kan den examineras inom två år efter det att kursen senast givits. Därefter skall det provas i varje enskilt fall om examination får göras.

För godkänt på delkurs 5 krävs förutom fullgjord handledning och skriftliga rapporter också fullgjort deltagande i det psykoterapeutiska arbetet med patient/klient. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med examinator där kursdeltagarens förmåga att omsätta den teoretiska kunskapen till praktiskt utförande är i fokus. Även förmågan att upprätta en professionell relation till klienten och i tillämpliga fall, klientens familj är centrala i denna bedömning. Därutöver beaktas kursdeltagarens förmåga att ta till sig handledning och att fungera i grupp. Handledningen utvärderas löpande med fokus på både kursdeltagarens utveckling som terapeut och på handledningssituationen, där relationen med andra kursdeltagare och handledare är central. Har kursdeltagaren ej erhållit godkänt inom tidsramen för ordinarie handledning erbjuds kursdeltagaren möjlighet till ytterligare handledning. Antalet handledningstillfällen beslutas i samråd med handledare och examinator utifrån kursdeltagarens tidigare resultat och uppnådda färdigheter och förmågor.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd.

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U) och Godkänd (G). För slutbetyget Godkänd krävs att kursdeltagaren fullföljer samtliga

examinationsuppgifter och uppfyller de mål som anges för kursen. Vid kursens start

informerar studenten om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Förkunskapskrav

För att få tillträde till kursen krävs särskild behörighet, vilket innebär att den sökande uppfyller samtliga krav nedan:

- har någon av följande yrkesexamen: socionomexamen, sjuksköterskeexamen lämpligen med specialisering i psykiatri eller annan relevant specialisering, psykologexamen eller läkarexamen
- har minst två års arbetslivserfarenhet med professionell människovårdande inriktning efter yrkesexamen. Anställningen som ligger till grund för denna arbetslivserfarenhet skall ha omfattat minst 50 procent av en heltidsanställning
- under utbildningstiden har arbetsuppgifter som ger underlag för meningsfull handledning och innebär kontinuerliga klientkontakter. Omfattningen skall vara minst 50 procent av en motsvarande en heltidsanställning. Detta skall intygas av arbetsgivare/praktikansvarig på särskild blankett och binder arbetsgivaren att medverka till att tillhandhålla sådana arbetsuppgifter.
- Svenska 3/B samt Engelska 6

Prov/moment för kursen PSYU08, Grundläggande psykoterapiutbildning på
kognitiv och beteendeariiktad grund - inriktning barn och ungdomar

Gäller från V20

- 2001 Kognitiv beteendeterapeutisk metod, 7,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Skriftlig tentamen
- 2002 Kognitiv beteendeterapeutisk metod, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppredovisning
- 2003 Psykopatologi, diagnostik och etiologi, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemskrivning
- 2004 Lagstiftning, etik och journalföring, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och gruppuppgift
- 2005 Handledning i grupp, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och fallformulering/behandlingsrapport
- 2006 Kognitiv beteendeterapeutisk metod, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppredovisning
- 2007 Psykopatologi, diagnostik och etiologi, 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppredovisning
- 2008 Vetenskapsteori, behandlingsforskning och utvärderingsfrågor, 2,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppuppgift
- 2009 Handledning i grupp, 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och fallformulering/behandlingsrapport
- 2010 Kognitiv beteendeterapeutisk metod, 2,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Hemskrivning
- 2011 Vetenskapsteori, behandlingsforskning och utvärderingsfrågor, 1,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Gruppuppgift
- 2012 Handledning i grupp, 4,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
Handledning och fallformulering/behandlingsrapport